

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 1 6 2 5 4 1 1 2

JESENSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

Izpitna pola 2

- A) Naloge izbirnega tipa
- B) Strukturirani eseji

Sobota, 27. avgust 2016 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.

Kandidat dobi dva konceptna lista, list za odgovore in dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani, na list za odgovore in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite v **izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom.

V **delu A** naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo **en** pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V **delu B** nalogi pišite v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.

M 1 6 2 5 4 1 1 2 0 2

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPA

1. Kaj **ni** značilno za duševne procese?
  - A Da potekajo v določenem sosledju.
  - B Da poznamo motivacijske in vedenjske duševne procese.
  - C Da so notranji procesi.
  - D Da so predmet psihologije.
2. Pri uporabi testa je psiholog pri večkratnemu testiranju istega posameznika vsakič dobil povsem drugačen rezultat: enkrat zelo visokega, drugič izjemno nizkega, tretjič povprečnega. V kateri merski značilnosti ta test odstopa?
  - A Standardiziranosti.
  - B Občutljivosti.
  - C Zanesljivosti.
  - D Veljavnosti.
3. Ugotovitev neke raziskave je bila: čim pogosteje dijaki izostajajo od pouka, tem slabši je njihov učni uspeh. Kakšna je povezanost (odnos) med spremenljivkama iz raziskave?
  - A Negativna korelacija.
  - B Normalna porazdelitev.
  - C Pozitivna korelacija.
  - D Med spremenljivkama ni povezanosti.
4. Jasna se je želeta dobro pripraviti na kontrolno naložo iz zgodovine, vendar ji učenje ni uspevalo zaradi močnega prehlada. Ves čas je pokašljevala in si brisala nos, bolela jo je glava, imela je tudi občutek, da ima povišano telesno temperaturo. Katera skupina dejavnikov učenja je opisana v besedilu naloge?
  - A Fizikalni dejavniki.
  - B Socialni dejavniki.
  - C Fiziološki dejavniki.
  - D Psihološki dejavniki.
5. Način (strategijo) učenja, s katerim ohranjamo informacijo v kratkotrajnem spominu in jo skušamo shraniti v dolgotrajnega, imenujemo
  - A organiziranje.
  - B ponavljanje.
  - C načrtovanje.
  - D osmišljanje.

6. Katero vrsto mišljenja uporabljam pri nalogah izbirnega tipa?
- A Konvergentno mišljenje.
  - B Divergentno mišljenje.
  - C Ustvarjalno mišljenje.
  - D Domišljivo mišljenje.
7. Pojav, ko nekoga ocenjujemo negativno zato, ker nam je antipatičen, v psihologiji imenujemo
- A zmotna zaznava: napaka simpatije.
  - B zmotna zaznava: prvi vtis.
  - C napaka socialnega zaznavanja: prvi vtis.
  - D napaka socialnega zaznavanja: napaka simpatije.
8. Čustva glede na aktivnostni vidik delimo na
- A vzbujajoča in pomirjujoča.
  - B močna in šibka.
  - C kratkotrajna in dolgotrajna.
  - D negativna in pozitivna.
9. Kaj od zapisanega **ne** velja za razpoloženja?
- A So šibka čustvena stanja, ki trajajo dlje časa.
  - B Ustvarjajo čustveno podlago našega doživljanja in vedenja.
  - C Razvijejo se postopoma in pogosto se ne zavedamo njihovih vzrokov.
  - D V trenutku zmanjšajo kritičnost mišljenja in nadzor nad vedenjem.
10. Otrok je v trgovini segal po vrečki bombonov, a mu jih mama ni hotela kupiti. Kaj je doživeljal v teh okoliščinah otrok?
- A Konflikt.
  - B Obrambni mehanizem.
  - C Potlačitev.
  - D Frustracija.
11. Če vemo, da je Jože hitre jeze, a ni zahrbten, vemo nekaj malega o
- A njegovih sposobnostih in značaju.
  - B njegovem temperamentu in značaju.
  - C njegovem temperamentu in sposobnostih.
  - D njegovih sposobnostih in psihoticizmu.

12. Značilnost določenega razvojnega obdobja je rivalstvo s staršem nasprotnega spola. Kateri psiholog je govoril o tem pojavu in za katero razvojno obdobje je značilen ta pojav?
- A S. Freud, 3–5 let.
  - B A. Maslow, 6–12 let.
  - C E. Erikson, 6–12 let.
  - D J. Piaget, 3–5 let.
13. Mnogi moški so prepričani, da so ženske slabše voznice od njih, in ta negativni odnos izražajo s pripovedovanjem različnih šal na račun voznic. Katera oblika izražanja predsodkov (ki so sicer hierarhično razvrščene) je razvidna iz takega početja?
- A Nasilje.
  - B Izogibanje.
  - C Ogovarjanje.
  - D Diskriminacija.
14. Katera od navedenih značilnosti velja za učinkovito komunikacijo?
- A Uporaba besed z drugačnim pomenom kakor običajno.
  - B Vpliv predsodkov na komunikacijo.
  - C Uporaba prve osebe ednine pri sporočanju.
  - D Uporaba slovenskega jezika pri pogovoru s tujcem.

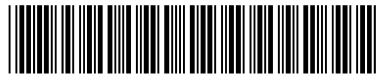

B) STRUKTURIRANI ESEJI

1. naloga

Razvoj večine osebnostnih značilnosti je odvisen od zapletenih kombinacij dednih in okoljskih vplivov. Opredelite dednost in okolje kot temeljna dejavnika razvoja. Navedite tri lastnosti, pri katerih ima odločilno vlogo dednost (nanašajo naj se na različna področja osebnosti). Razložite soodvisnost (prepletanje) vplivov dednosti in okolja v osebnostnem razvoju ter to soodvisnost ponazorite s primerom razvoja glasbenega talenta in primerom razvoja družabnosti. Presodite in pojasnite vlogo okolja na razvoj stališč in vrednot (skupaj 2 presoje s pojasnitvama). Presodite, ali drži trditev: »Niti dvojčki niso popolnoma enaki.« Svojo presojo utemeljite z ugotovitvami raziskav dvojčkov o vplivu dednosti in okolja na razvoj.

V sivo polje ne pište.

M 1 6 2 5 4 1 1 2 0 7

7/16

2. naloga

Zaradi kompleksnosti proučevanja predmeta psihologija so se oblikovale različne psihološke smeri. Opišite humanistično smer v psihologiji (3 značilnosti) in navedite predstavnika te smeri. Ponazorite tri primere, ko bi spoznanja humanistične teorije uporabil svetovalni delavec v šoli pri spodbujanju osebnostne rasti dijakov. Presodite podobnosti in razlike med kognitivno in humanistično smerjo v psihologiji (skupaj 4 presoje).

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pište.

M 1 6 2 5 4 1 1 2 0 9

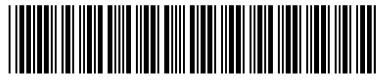
9/16

3. naloga

V vsakodnevni življenu se spoprijemamo z mnogimi stresnimi okoliščinami in jih različno uspešno obvladujemo. Opredelite stres in osebnostno čvrstost ter navedite tri sestavine osebnostne čvrstosti. Izberite primer neke stresne okoliščine v šoli in ponazorite, kako bi se v teh okoliščinah vedel dijak z visoko in kako dijak z nizko osebnostno čvrstostjo. Upoštevajte vse tri sestavine osebnostne čvrstosti, ki naj bodo jasno razvidne. Presodite dve pozitivni in dve negativni posledici stresa za posameznika ter utemeljite svoje presoje.

V sivo polje ne pište.

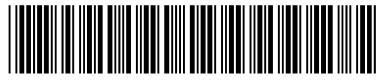
11/16

4. naloga

Pri proindividualnem, prosocialnem in disocialnem vedenju poznamo različne oblike izražanja teh vedenj. Opredelite proindividualno vedenje in opišite asertivnost ter poimenujte še eno od oblik vedenja. Obe obliki ponazorite z vedenjem mladostnika v eni od teh okoliščin: **ali** ko prijatelj stalno zamuja **ali** ko si njegov brat/sestra stalno izposoja njegovo/njeno najljubšo majico. Za vsak primer razložite, zakaj se nanaša na določeno obliko vedenja. Presodite in utemeljite, kateri vzgojni stil verjetno bolj vpliva na razvoj asertivnega vedenja in kateri manj (skupaj 3 presoje).

V sivo polje ne pište.

13/16

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

15/16

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

Prazna stran